

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 22.10.2009
COM(2009) 544 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI
PARLAMENTNEK**

**Az adminisztratív terhek Európai Unión belüli csökkentésére irányuló cselekvési
program
Ágazati csökkentési tervek és a 2009. évi tevékenységek**

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Bevezetés.....	3
2.	A Közösségi Alapfelmérés Eredményei És Az Ágazati Csökkentési Tervek Áttekintése.....	4
3.	Az uniós jogszabályokból eredő terhek csökkentésére irányuló cél elérése.....	7
3.1.	Eddig elért eredmények – Elfogadott intézkedések.....	9
3.2.	Eddig elért eredmények – Javasolt intézkedések.....	11
3.3.	Tervezett eredmények – Előkészületben lévő intézkedések.....	13
4.	Nemzeti szinten elért előrelépések.....	13
5.	A cselekvési program hatáskörére vonatkozó ajánlás.....	14
6.	Következtetések.....	15

**Az adminisztratív terhek Európai Unión belüli csökkentésére irányuló cselekvési
program
Ágazati csökkentési tervek és a 2009. évi tevékenységek**

1. BEVEZETÉS

2007 januárjában a Bizottság nagyra törő cselekvési programot¹ mutatott be, amelynek célja a vállalkozásokra háruló szükségtelen adminisztratív terhek megszüntetése az Európai Unióban. Az Európai Tanács 2007 márciusában jóváhagyta e programot², és egyetértett azzal, hogy 2012-re 25 %-kal kell csökkenteni az európai uniós jogszabályokból, köztük a jogszabályokat végrehajtó vagy átültető nemzeti intézkedésekből eredő adminisztratív terheket. Az Európai Tanács ezenkívül felkérte a tagállamokat, hogy határozzanak meg ehhez hasonló, nagyra törő nemzeti célokat.

A cselekvési program a Bizottság jobb szabályozást kitűző programjának lényeges részét képezi; szükség esetén avatkozik be, teljes mértékben bevonja az érintett feleket, és a társadalmi célok eléréséhez szükséges legalacsonyabb szintre korlátozza a hatóságokra, a vállalkozásokra és a polgárokra háruló adminisztratív terheket. Mélyen beágyazódik a Bizottság versenyképességet, növekedést és foglalkoztatást előmozdító stratégiájába³. A vállalkozásokra háruló szabályozási költségek csökkentése a kisvállalkozói intézkedéscsomaggal és e csomag „gondolkozz először kicsiben” elvével is összhangban van. A szükségtelen adminisztratív terhek csökkentésének jelentősége a gazdasági válság következtében megnövekedett, mivel különösen a kis- és középvállalkozásoknak gyors támogatásra van szükségük. Ezen túlmenően ésszerű kiegészítésként szolgál a közvetlen költségvetési támogatáshoz egy olyan időszakban, amikor az Unió és a tagállamok beavatkozáshoz szükséges pénzügyi kapacitása lényegesen csökken. A fenti okokból következően az adminisztratív terhek csökkentését az európai gazdasági fellendülés tervének egyik kulcsfontosságú cselekvési területként határozták meg.

2009 elején a Bizottság arra kötelezte el magát, hogy hivatali ideje lejárta előtt ágazati tehercsökkentési terveket terjeszt elő mind a 13, prioritást élvező területre vonatkozóan, valamint az adminisztratív terhek csökkentését célzó, kiegészítő intézkedéseket készít elő⁴, és hatáskörén belül mindent megtesz annak érdekében, hogy 2012-re megvalósuljon a kitűzött 25 %-os tehercsökkentési cél. E közlemény, amely áttekintést nyújt az eddig elért eredményekről, tapasztalatokról és a további lépésekről, mindkét szempontra kiterjed.

¹ COM(2007) 23., 2007. január 21.

² A 2007. március 7–8-i Európai Tanács elnökségi következtetései, 10. o.

³ Az adminisztratív terhek csökkentésének a versenyképességre gyakorolt hatásával kapcsolatban lásd az Európai Bizottság Európai gazdaság – gazdasági lapjának 2007. júniusában „A strukturális reformok mennyiségi értékelése: A lisszaboni stratégia alakítása” címmel megjelent 282. számát.

⁴ COM(2009) 15, 2009. január 28.

2. A KÖZÖSSÉGI ALAPFELMÉRÉS EREDMÉNYEI ÉS AZ ÁGAZATI CSÖKKENTÉSI TERVEK ÁTTEKINTÉSE

Az Európai Tanács jóváhagyását és az Európai Parlament támogatását követően a Bizottság elkezdte az üzleti vállalkozásokra akkor háruló adminisztratív terhek vizsgálatát⁵, amikor eleget tesznek azon uniós jogi kötelezettségüknek, hogy termékeikről vagy tevékenységeikről tájékoztassák a közigazgatási szerveket vagy a magánfeleket⁶. Ez a közösségi alapfelmérés *kitér mind a közösségi jogszabályok, mind a végrehajtó vagy átültető nemzeti intézkedések okozta terhekre*. Az alapfelmérés tagállamok konkrét tapasztalataira támaszkodó „standard költségmodellt” alkalmazza. Az alapfelmérés minőségi és mennyiségi eredményei értékes hozzájárulást jelentettek a tehersökkentési prioritások meghatározásához és a tehersökkentési javaslatok kidolgozásához.

A közösségi alapfelmérést a cselekvési program keretében 72 jogi aktusra és a programban meghatározott 13 kiemelt területre⁷ vonatkozóan végezték el. Az említett jogi aktusokhoz kapcsolódó teljes adminisztrációs teher becsült összege körülbelül 123,8 milliárd EUR⁸.

A felmérés során összesen 486 közösségi tájékoztatási kötelezettséget⁹, valamint több mint 10 000, ezeket a közösségi kötelezettségeket átültető vagy végrehajtó nemzeti kötelezettséget állapítottak meg. Az uniós jogi követelményeken kívül több mint 700 nemzeti kötelezettség létezik. A vállalkozásokra háruló adminisztratív terhek becslésekor figyelembe vették azt a ténytet, hogy a vállalkozások sok esetben jogi kötelezettség nélkül is teljesítenék tájékoztatási kötelezettségeiket („szokásos ügyviteli költség”).

Az 1. táblázat a becsült adminisztratív terheket tartalmazza kiemelt területenként, emellett pedig az ágazati tehersökkentéssel kapcsolatban szolgáltat adatokat. Ez utóbbiak az elfogadott, javasolt, illetve néhány esetben még kidolgozás alatt lévő intézkedések nyomán várható tehersökkentési potenciál összegei. Egyértelműen szemléltetik a tehersökkentésre irányuló erőfeszítések aktuális helyzetét, valamint rámutatnak arra, hogy egyes ágazatok a 25 %-os csökkentési célt jelentősen túlteljesítették. A C. mellékletben ismertetett ágazati

⁵ A adatot átfogóan kell értelmezni, például magában foglalja a tájékoztatáshoz szükséges címkézést, jelentéstételt, regisztrálást, figyelemmel kísérést és értékelést is. Bizonyos esetekben az adatokat közigazgatási szervekhez vagy magánfelekhez kell eljuttatni. Más esetekben az adatokat csak ellenőrzés céljából kell megőrizni, illetve külön kérésre kell továbbítani.

⁶ A COM(2007)23 közleménynek megfelelően a közösségi alapfelmérés különbséget tesz az adminisztratív költségek és adminisztratív terhek között.

⁷ Mezőgazdaság és agrártámogatások, éves beszámoló/társasági jog, kohéziós politika, környezetvédelem, pénzügyi szolgáltatások, halászat, élelmiszerbiztonság, gyógyszerészeti jogszabályok, közbeszerzés, statisztika, adózás / vámügy, közlekedés, munkakörnyezet/munkaviszony.

⁸ Az egyes ágazatokra vonatkozó adatokat az 1. táblázat tartalmazza. A COM(2009) 16 közleményben ismertetett adatok az eredetileg a cselekvési program hatálya alá eső 42 közösségi jogi aktusnak felelnek meg. Az itt ismertetett adatok a Bizottság által 2009 januárjában hozzáfűzött további, 30 közösségi jogi aktusra is kiterjednek. Ugyan a tagállamok feladata volt, hogy a pusztán nemzeti szabályozásból eredő terheket párhuzamos intézkedések keretében felmérjék, eddig csupán kevés tagállam tette ezt meg. Ennek következtében a jelenlegi szakaszban nem állapítható meg konkrétan az adminisztratív terhek teljes mértéke az Európai Unióban. Az A. melléklet a számításokhoz alkalmazott adatokról és módszerekről nyújt részletes tájékoztatást.

⁹ Az uniós joganyag különböző típusú rendelkezéseket foglal magában, amelyek nemzeti szintű tájékoztatási kötelezettséget eredményezhetnek: bizonyos jogi aktusok a vállalkozásokra rónak kötelezettségeket (közvetlenül vagy a tagállamok általi kötelező átültetés révén); mások csupán lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy kötelezettségeket rójanak a vállalkozásokra.

tehercsökkentési tervek konkrétan érzékeltetik, miért is fontos a program, valamint hogy kiknek és miként segít.

A közösségi alapfelmérés és az azzal párhuzamosan a Bizottság számára készített tanulmányok főbb megállapításai a következők:¹⁰

- *Az adminisztratív terhek igen jelentős hányada néhány szakpolitikai területen meglévő, korlátozott számú tájékoztatási kötelezettségből ered* (az adózás és a társasági jog területe teszi ki a mért összes teher több mint 80 %-át – ami logikus következménye az e területeken elért magas szintű közösségi harmonizációnak, valamint az e jogszabályok hatálya által érintett vállalkozások magas számának¹¹. a tíz legfontosabb tájékoztatási kötelezettség az uniós jogszabályokból eredő terhek összességének több mint 77% -át teszi ki. Ez alátámasztja azt, hogy helyes volt az a döntés, hogy a felmérések és a csökkentésre irányuló erőfeszítések során a kulcsfontosságú szakterületeken belül, korlátozott számú jogi aktusokra összpontosítanak.

¹⁰ További részletekért lásd az A. mellékletet. Külső megbízás keretében készített tanulmányok az alábbi honlapon érhetők el: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/ab_studies_2009_en.htm.

¹¹ Ezeken a szakpolitikai területeken feltétlenül szükség van az összehangolt szabályozásra egyrészt azért, mert a közvetett adók közvetlen akadályokat állíthatnak az áruk szabad mozgása és a szabad szolgáltatásnyújtás elé, másrészt pedig a harmonizáció a pénzügyi szolgáltatások és termékek egységes piaca megteremtéséhez is elengedhetetlenül szükséges. Sőt, ezek a szabályok valamennyi ágazatra alkalmazandók és gyakori tevékenységeket eredményeznek – egy ágazaton belül például az évente kiállított számlák száma sokkal magasabb, mint az engedélyezési eljárások éves száma.

1. Táblázat – Terhek és csökkentés (72 jogi aktus alapján)

Kiemelt terület	Adminisztratív terhek (EUR)	Ágazati csökkentési adatok (EUR)	Tehercsökkentés %-ban
Mezőgazdaság/Agrártámogatások ¹²	5 289 700 000	-1 891 400 000	-36 %
Éves beszámolók/Társasági jog	14 589 100 000	-8 274 500 000	-57 %
Kohéziós politika	929 100 000	-222 600 000	-24 %
Környezetvédelem	1 180 600 000	-242 100 000	-21 %
Pénzügyi szolgáltatások	939 600 000	-141 600 000	-15 %
Halászat	73 900 000	-33 400 000	-45 %
Élelmiszerbiztonság	4 073 300 000	-1 281 800 000	-31 %
Gyógyszerészeti jogszabályok	943 500 000	-154 600 000	-16 %
Közbeszerzés	216 300 000	-60 100 000	-28 %
Statisztika	779 500 000	-328 100 000	-42 %
Adózás / Vámügy	87 005 300 000	-26 334 200 000	-30 %
Közlekedés	3 861 700 000	-748 200 000	-19 %
Munkakörnyezet / Munkaviszony	3 879 200 000	-659 600 000	-17 %
Összesen	123 760 800 000	-40 372 200 000	-33 %

- *A tájékoztatási kötelezettségek arányukat tekintve általában több terhet rónak a kis- és középvállalkozásokra. Méretükből adódóan a kkv-k gyakran nem férnek hozzá a legmodernebb és leghatékonyabb információs és kommunikációs technológiákhoz. Továbbá nem tudnak házon belül olyan személyzetet alkalmazni, amely valamennyi szabályozási ügyben speciális ismeretekkel rendelkezik. Ennek következtében arra kényszerülnek, hogy néha igen költséges szolgáltatásokat vegyenek igénybe. Éppen ezért kiemelten kell foglalkozni a kkv-kra háruló terhek csökkentésével. A „gondolkozz először kicsiben” elvet szisztematikusan kell alkalmazni a tájékoztatási kötelezettségek kidolgozásakor.*

¹²

A mezőgazdaság sajátos megközelítésére vonatkozóan részletekért lásd a C.1. mellékletet.

- Az, hogy a vállalkozások egy tájékoztatási kötelezettséget milyen mértékben tartanak zavarónak (irritációs tényező), nagyon gyakran semmiféle összefüggésben nem áll a rájuk háruló adminisztratív terhekkel¹³. Ez igazolja azt a döntést, hogy olyan jogi aktusokat is be kell vonni a tehercsökkentési tervekbe, amelyeket a vállalkozások inkább zavarónak, mintsem tehernek tekintenek. A különböző felfogások figyelembevétele valóban az egyik előfeltétele az érintett felek hosszú távú bevonásának.
- Becslések szerint az európai uniós előírásokhoz kapcsolódó adminisztratív terhek 32 %-a egyrészt annak az eredménye, hogy egyes tagállamok a közösségi jogszabályok követelményein túlmutató szabályozás mellett döntöttek (gold plating vagy túlszabályozás), másrészt pedig hogy adminisztrációs eljárásaik nem hatékonyak. Ez megerősíti az adminisztratív terhek eredetére vonatkozó előzetes értékeléseket¹⁴ és azt is, hogyan bizonyult lehetségesnek az adminisztratív terheknek a jogszabályok célkitűzéseit nem veszélyeztető módon történő csökkentése, ami a program végéig továbbra is követelmény kell, hogy maradjon. A közösségi jogszabályokat végrehajtó nemzeti intézkedések által okozott terhek közötti jelentős eltérések arra utalnak, hogy a bevált gyakorlatok cseréje révén több tagállamban is nagy mértékben csökkenne az adminisztratív terhek szintje.

3. AZ UNIÓS JOGSZABÁLYOKBÓL EREDŐ TERHEK CSÖKKENTÉSÉRE IRÁNYULÓ CÉL ELÉRÉSE

Ugyan az adminisztratív terhek csökkentése nem 2005-ben¹⁵ kezdődött, mégis a Bizottság hivatali ideje alatt került sor a legfontosabb lépésekre a 2007 márciusában meghatározott 25 %-os uniós cél elérése érdekében. A Bizottság már a kitűzött célt meghaladó tehercsökkentési lehetőségeket is beazonosította. A Bizottság által bevezetett vagy általa javasolt és már elfogadott csökkentési intézkedések 7,6 milliárd EUR csökkentést eredményezhetnének. A Bizottság által javasolt és még elfogadásra váró intézkedések pedig további 30,7 milliárd EUR-val növelhetnék ezt az összeget. A további csökkentéseket célzó, előkészítő munkálatok 31 új intézkedés előterjesztéséhez vezethetnek, melyek legalább további 2,1 milliárd EUR csökkentést eredményeznének. Mindent egybevéve az EU-ban felmerülő, becslések szerint 123,8 milliárd EUR-t kitevő, összes adminisztratív terhet 40,4 milliárd EUR-val, vagyis 33 %-kal lehetne csökkenteni.

A közlemény, annak érdekében, hogy egyértelműen láthatóvá tegye az eddig elért eredményeket, különbséget tesz a már *elfogadott* csökkentési intézkedések (pl. az Európai Parlament és a Tanács által elfogadott jogi aktusok vagy a Bizottság által elfogadott végrehajtási jogi aktusok), a *javasolt* intézkedések (pl. az Európai Parlament és a Tanács által elfogadásra váró jogalkotási javaslatok) és az *előkészületben lévők* között.¹⁶

¹³ Az irritációs tényező függ a szakpolitikai célok elfogadásától, attól, hogy a politikai célok szempontjából mennyire ítélik hasznosnak a tájékoztatást, hogy a jogi követelményeket milyen mértékben integrálták az üzleti folyamatokba, valamint attól, mennyire könnyű az együttműködés a felelős hivatalokkal.

¹⁴ COM(2006) 691.

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács által elfogadott, csökkentésre irányuló (és 6,8 milliárd EUR értékű) tíz intézkedés eredete az előző Bizottság által beterjesztett jogalkotási javaslatra nyúlik vissza. A jelenlegi Bizottság hivatali idejét a folyamatban lévő javaslatok átvizsgálásával kezdte meg és úgy határozott, hogy e 10 javaslatot megtartja, majd jogi mérlegelésük során védelmezte azokat.

¹⁶ Az egyes kiemelt területeket érintő csökkentési intézkedések részleteire vonatkozóan lásd a D. mellékletben szereplő ágazati csökkentési terveket.

Néhány csökkentésre irányuló intézkedés kizárólag közösségi szinten hajtható végre, míg más intézkedéseknél az EU és a tagállamok együttes fellépése szükséges. Azokban az esetekben, amikor a csökkentési intézkedések végrehajtása elsősorban a tagállamokra hárul, a Bizottság feladata az, hogy megkönnyítse e változásokat.

2. Táblázat – A végrehajtás jelenlegi helyzete / ágazati csökkentési tervek (72 jogi aktus alapján)

Kiemelt terület	Elfogadott intézkedések			Javasolt intézkedések			Előkészületben lévő intézkedések		
	#	EUR-ban	%	#	EUR-ban	%	#	EUR-ban	%
Mezőgazdaság / Agrártámogatások	7	-1 891 400 000	-36%	0	0	0%	1	0	0%
Éves beszámolók/Társasági jog	5	-1 362 900 000	-9%	2	-6 911 600 000	-47%	2	0	0%
Kohéziós politika	4	-117 600 000	-13%	1	-50 000 000	-5%	1	-55 000 000	-6%
Környezetvédelem	1	-3 600 000	-0.3%	5	-238 500 000	-20%	4	0	0%
Pénzügyi szolgáltatások	5	-142 500 000	-15%	1	900 000	0.1%	1	0	0%
Halászat	1	-19 000 000	-26%	2	-14 400 000	-19%	0	0	0%
Élelmiszerbiztonság	5	-24 600 000	-0.6%	1	103 800 000	3%	2	-1 361 000 000	-33%
Gyógyszerészeti jogszabályok	2	-40 100 000	-4%	1	-61 000 000	-6%	2	-53 500 000	-6%
Közbeszerzés	1	-12 500 000	-6%	0	0	0%	2	-47 600 000	-22%
Statisztika	7	-328 100 000	-42%	0	0	0%	6	0	0%
Adózás / Vámügy	4	-3 133 100 000	-4%	2	-23 201 100 000	-27%	3	0	0%
Közlekedés	4	-403 800 000	-10%	3	-344 400 000	-9%	1	0	0%
Munkakörnyezet ¹⁷	2	-92 600 000	-2%	0	0	0%	6	-567 000 000	-15%
ÖSSZESEN	48	-7 571 800 000	-6%	18	-30 716 300 000	-25%	31	-2 084 100 000	-2%

3.1. Eddig elért eredmények – Elfogadott intézkedések

A jogalkotás kezdete óta több nagyobb intézkedésre is sor került a tehercsökkentés érdekében valamennyi kiemelt területen. A Parlament és a Tanács a Bizottság által beterjesztett jogalkotási javaslatok közül eddig 33-at fogadott el; ezek becslések szerint [5.7] milliárd EUR tehercsökkentést eredményeznek. Ezzel párhuzamosan a Bizottság 15 intézkedést vezetett be (pl. végrehajtási jogi aktusok, útmutató dokumentumok és információtechnológiai

¹⁷ E kiemelt terület esetében az „Előkészületben lévő intézkedések” oszlopban található számadatok figyelembe veszik a „Mérlegelt intézkedéseket” is.

eszközök), melyek [1.9] milliárd EUR csökkentést eredményezhetnek. Az említett intézkedések némelyikét a 2007. és a 2008. évi technikai intézkedéscsomag részeként terjesztették elő; ezek célja azonnali és jelentős haszon elérése vagy az irritáció csökkentése volt (ún. „gyorsított eljárású intézkedések”). A Bizottság sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy ezen intézkedések némelyikének elfogadása lassú ütemben zajlik az Európai Parlamentben és a Tanácsban¹⁸.

Azonnali hatással járó csökkentési intézkedések

A kereskedelmi statisztika (Intrastat) összeállítása érdekében a vállalkozásoknak **jelentést kell benyújtaniuk az Unión belüli importjaikra és exportjaikra** vonatkozóan. A küszöbérték megemelésével, amely alatt egy vállalkozás még nem köteles jelentést tenni, 2004 óta becslések szerint felére (720 000-ről körülbelül 350 000-re) csökkent a jelentést tevő vállalkozások száma. Ez az intézkedés főleg a kkv-knak kedvez.

Az intézkedéseknél külön figyelmet fordítottak az adminisztratív terhek jelentős részét kitevő területekre, mint például a hozzáadottérték-adóra vonatkozó jogszabályok és a társasági jog. Arra is külön hangsúlyt fektettek, hogy lehetővé tegyék a vállalkozások számára az új technológiák és az e-kormányzati megoldások nyújtotta költségmegtakarítási potenciál maximális kiaknázását, valamint enyhítsék a kkv-kra nehezedő terheket. Íme néhány példa a már elfogadott intézkedésekre:

- Egyszerűsítették az „egységes támogatási rendszer” és egyéb támogatási rendszerek – például energianövények vagy durum búza után járó kifizetések – előnyeiből részesülő **mezőgazdasági termelők**re vonatkozó alaki követelményeket. A mezőgazdasági termelőknek régebben földjük egy részét megműveletlenül kellett hagyniuk (területpihentetés) annak érdekében, hogy támogatásra jogosultak legyenek. E követelmény eltörlésével a termelőknek többé nem kell jelentést tenni a pihentetni kívánt területekről, és azt sem kell ellenőrizniük, hogy e terület nagysága megfelel-e a közösségi jogszabályokban előírt százalékos aránynak. Ez évente több mint 12 millió kérelmet érint.
- A „kockázatértékelésről szóló útmutató”¹⁹ jobb minőségének valamint az Európai **Munkahelyi Biztonsági és Egészségügyi** Ügynökség európai kampányának köszönhetően minden biztonnal több vállalkozás – elsősorban kisebb vállalkozások – képes arra, hogy a törvény által előírt kockázatértékeléseket egyszerűen és az eddigiekhez mérten kevésbé időigényesen végezze el; az Európai Unióban ezáltal évente körülbelül 92,5 millió EUR takarítható meg.
- A Korszerűsített Vámkódex²⁰ teljesen **elektronikus vámkörnyezetet** fog bevezetni és racionalizálni fogja a vámeljárást. Tekintve az évente benyújtott több mint 170 millió vámnyilatkozat költségét, óriási a csökkentési potenciál (évi közel 2,4 milliárd EUR).

¹⁸ Az elfogadásra váró javaslatok jegyzékére vonatkozóan lásd a G. mellékletet.

¹⁹ <http://osha.europa.eu/hu>.

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 450/2008/EK rendelete (2008. április 23.) a Közösségi Vámkódex létrehozásáról (Korszerűsített Vámkódex)

Az adminisztratív terhek csökkentése: dinamikus folyamat

A menetíró készüléket a **tehergépkocsi-vezetők** vezetési- és pihenőidejének rögzítésére használják. Míg az analóg menetíró készülékek sok manuális beállítást igényelnek, a digitális készülékek használatával csökken az információk rögzítéséhez szükséges átlagos idő. Az EU döntése szerint a szállítóvállalatoknál mindenütt digitális **menetíró készüléket** kellene használni. (561/2006/EK rendelet). Az átállás révén járművezetőnként évente átlagosan 37 EUR-val csökkennek az adminisztratív terhek. Tekintettel arra, hogy a járművezetők 74 %-a még mindig analóg menetíró készüléket használ, ez az intézkedés végeredményben évente legfeljebb 286 millió EUR megtakarítást eredményez majd. Ugyanakkor azonban sajnálatos módon az említett rendelet néhány következtetlenséget is eredményez a nem hivatásos járművezetők munkaideje és pihenőideje tekintetében, több terhet róva a kézműipari vállalkozásokra, mint a mezőgazdasági termelőkre.

2009 júliusában a Bizottság végrehajtási intézkedési tervezetet terjesztett elő, mely 12 konkrét javaslatot tartalmaz a digitális menetíró készülék használatának egyszerűsítésére. Ezáltal minden járművezető átlagosan 10%-kal kevesebb időt töltene a készülék használatával. Miután ez az intézkedés 6 millió járművezetőt érint, és egy munkanap átlagos költsége 147 EUR, évente akár 234 millió EUR megtakarítást eredményezhetne.

Végül, a 3821/1985/EGK rendelet tervezett felülvizsgálatának részeként a Bizottság meg fogja szüntetni az előbbieken említett következtetlenségeket, és 100 km alatti távolság esetében mindkét vállalkozási formát fel fogja menteni a vezetési- és pihenőidőre vonatkozó uniós jogszabályok hatálya alól; következésképpen felmenti őket a menetíró készülék kötelező használata alól a 100 km-t meg nem haladó távolságok esetében. Ez várhatóan az adminisztratív terhek jelentős csökkenését fogja eredményezni mind a mezőgazdasági termelők, mind pedig a kézművesek mint nem hivatásos járművezetők számára, továbbra is teljes mértékben biztosítva ugyanakkor a járművezetők magas szintű szociális védelmét és a közutak biztonságát.

Érdeemes megjegyezni azt is, hogy a „termékek forgalmazására vonatkozó új jogalkotási keret”, amely 2010-ben lép hatályba, csökkenteni fogja a nemzeti jogalkotásból eredő költségeket²¹. Az új jogi keret különösen a kölcsönös elismerés elvének olyan ágazatokra történő kiterjesztését irányozza elő, amelyekben nem a harmonizált megközelítés jellemző. A vállalkozásokra nézve mindez jelentős tehercsökkenést fog jelenteni.

3.2. Eddig elért eredmények – Javasolt intézkedések

A már elfogadott intézkedések mellett a Bizottság további [18] intézkedést dolgozott ki, amelyek jelenleg elfogadásra várnak. E javasolt intézkedések csökkentési potenciálja a becslések szerint 30,7 milliárd EUR-nak felel meg²².

Különösen a cselekvési programban szereplő jogszabályok tekintetében tettek nagy erőfeszítéseket. A 2009-ben már előterjesztett javaslatok közül kettő különösen fontos: a hozzáadottérték-adóra vonatkozó jogszabályok által meghatározott számlázási szabályokat (lásd az elektronikus számlázásra vonatkozó keretes szöveget) és a közösségi számviteli irányelvek hatályát (mikrovállalkozások felmentése a közösségi számviteli szabályok hatálya alól) érintik.

A Bizottság által 2009 előtt javasolt további horizontális és ágazati intézkedések, amelyek a közösségi jogalkotó általi elfogadásra várnak, olyan új szabályokra vonatkoznak, amelyek

²¹ http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/index_en.htm.

²² Lásd a G. mellékletet.

jelentősen megkönnyítenék a farmakovigilanciával kapcsolatos jelentéstételt²³. A forgalombahozatali eljárás során a **gyógyszeripari vállalatoknak** csupán egyszerűsített formában kellene benyújtaniuk a „farmakovigilancia-rendszer törzsdokumentációját”, feltéve, hogy vállalkozásuk helyszínén részletes törzsdokumentációt vezetnek. A nem kívánt hatások bejelentését is egyszerűsítenek oly módon, hogy a forgalomba hozatali engedélyt birtokló cégek ritkábban, sokkal lényegesebb, rendszeresen frissített biztonsági jelentést (periodic safety updated reports, PSURs) nyújtanának be. A jelenleg a jelentéstételi kötelezettség teljesítésére költött forrásokat jobb lenne a gyógyszerek mérhető hatásaira vonatkozó adatok elemzésére, ezzel együtt pedig biztonságosabb gyógyszerek kifejlesztésére használni.

A jobb szabályozás harmadik stratégiai felülvizsgálatában, amelyet 2009. január 28-án nyújtott be, a Bizottság elkötelezte magát arra, hogy hivatali ideje lejárta előtt további intézkedéseket terjeszt elő az adminisztratív terhek csökkentése érdekében. Azóta a Bizottság 7 csökkentési intézkedést javasolt vagy vezetett be, amelyeket az év végéig még további 7 intézkedés követ²⁴.

Jelentős csökkentési potenciállal bíró javaslatok

2009 januárjában a Bizottság az elektronikus számlázás előmozdítását javasolta, vagyis azon akadályok megszüntetését, amelyekbe a vállalkozások ütköznek az elektronikus számlázás során. A héa-irányelvben szereplő jelenlegi számlázási szabályok lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy a számlákra vonatkozóan további követelményeket támasszanak annak érdekében, hogy azok megfeleljenek a héa-nak. E további követelmények, valamint a tagállamok közötti harmonizáció e téren tapasztalható hiányának következtében a vállalkozások nem tudnak teljes mértékben élni a költségmegtakarító üzleti gyakorlatok, így például az elektronikus számlázás nyújtotta lehetőségekkel. Mivel Európában évente 17 milliárd héa-számlát állítanak ki, a teljességében elektronikus számlázásra való áttérés jelentős idő- és pénzmegtakarítással járna több mint 22 millió adóköteles vállalkozás számára. A középtávon maximálisan elérhető csökkentési potenciál becsült értéke 18,4 milliárd EUR, amennyiben valamennyi vállalkozás kizárólag elektronikus formában küldené el számláit. Ez messzemenően a Bizottság által javasolt legjelentősebb csökkentés. Éppen ezért különösen fontos, hogy a Tanács gyorsan jóváhagyja a papír alapú és az elektronikus számlák egyenlő bánásmódját.

A Bizottság a biocid termékekre vonatkozó engedélyezési eljárások jelentős egyszerűsítését is javasolta, ami által az adminisztratív terhek becslések szerint évente 140 millió EUR-val csökkennének²⁵. A Pan-European Public eProcurement On-Line (PEPPOL) kísérleti szakaszának lezárása fontos lépés afelé, hogy lehetővé váljon, hogy bármely vállalkozás elektronikus úton kommunikálhasson bármely európai kormányzati intézménnyel a közbeszerzési eljárás valamennyi szakaszában.

A Bizottság ezen kívül megvizsgálja annak lehetőségét, hogy még az év vége előtt javaslatot nyújtson be a 2009 májusában odaítélt „a bürokrácia visszaszorítását szolgáló legjobb ötletért járó díj”²⁶ alapján, mely azt ajánlja, hogy a kézműipari vállalkozásokat mentse fel a menetíró készülék kötelező használata alól, amennyiben elfogadható távolságban nyújtják szolgáltatásaikat²⁷.

²³ Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a farmakovigilancia tekintetében, COM(2008) 665.

²⁴ Részletekért lásd a D. mellékletet. Ezek az intézkedések különösen a környezetvédelemre, a közlekedésre, a statisztikára, a közbeszerzésre és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó jogszabályokat érintik.

²⁵ COM(2009) 267 végleges, 2009. június 12.

²⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/competition_en.htm.

²⁷ Részletekért lásd a 2009. május 13-i IP/09/754 sz. sajtóközleményt. A Bizottság továbbá biztosítja a másik két, díjra javasolt ötlet (a kis mennyiségű termelő élelmiszergyártók nyilvántartása és az EU-n

Mindazonáltal a cselekvési programban nem szereplő csökkentési intézkedéseket is figyelemmel kísérték. A tájékoztatásról szóló irányelvre²⁸ vonatkozó javaslat például megszüntetné a jegyzett értékpapírokat kibocsátókra háruló kettős kötelezettséget. Hasonlóképpen, a gyógyszeripari ágazatban bevezetendő új intézkedések az gyógyszerekhez oldószerként vagy segédanyagként használt anyagokra vonatkozó szintén szükségtelen kötelezettségek eltörlését eredményeznék, valamint a forgalomba hozatal engedélyezése terén kibővítenék az „automatikus kölcsönös elismerés” elvének alkalmazását.

3.3. Tervezett eredmények – Előkészületben lévő intézkedések

A további csökkentési intézkedések előkészítése csaknem valamennyi kiemelt területen folyamatban van. Ezek az intézkedések mindenekelőtt az irritációs tényezők megszüntetésére összpontosítanak annak érdekében, hogy a vállalkozások érezzék a terhek csökkenését. Az előkészítő munka ütemezésénél tekintettel vannak arra, hogy az intézkedéseket 2012-ig el kell fogadni²⁹.

E munka nyomán 31 további intézkedés születhet meg, amelyek többek között az alábbi területeket érintik:

- a közösségi számviteli és könyvvizsgálati szabályok további hozzáigazítása a kkv-k és érdekelt felek igényeihez például a mérleg tagolására és az eredménykimutatásra vonatkozó követelmények lehetséges egyszerűsítésével, valamint a számlákhoz tartozó mellékletekre vonatkozó adatszolgáltatási követelmények enyhítésével;
- az állatgyógyászati készítményeket gyártó gyógyszeripari vállalkozásokra háruló adminisztratív terhek csökkentése a forgalombahozatali engedélyre vonatkozó eljárás racionalizálásával, a módosítások bejelentésének megkönnyítésével és a farmakovigilanciára vonatkozó követelmények korszerűsítésével;
- a “menetrend szerinti hajójáratként” történő elismerés megkönnyítése azon vállalkozások esetében, amelyek a Közösség vámterületén két kikötő között szállítanak árut (egy új európai adatbank használatával különösen a kezdeti regisztrációs eljárás és a vízi járművek szolgálatba állítása válna jelentősen tehermentessé).

4. NEMZETI SZINTEN ELÉRT ELŐRELÉPÉSEK

Valamennyi tagállam eleget tett a 2007. márciusi Európai Tanács azon felkérésének, hogy határozzanak meg nagyratörő nemzeti csökkentési célokat a szükségtelen adminisztratív terhek megszüntetése érdekében. A jobb szabályozás ezen túlmenően több tagállam gazdaságélénkítési programjának részét is alkotja. Ez az uniós tagállamok nagyfokú elkötelezettségét bizonyítja az üzleti környezetnek elsősorban a kkv-k szempontjából történő javítása mellett.

belüli kereskedelemre vonatkozó adatgyűjtés) szükséges nyomon követést, beleértve a tagállamokkal való kapcsolattartást is.

²⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/71/EK irányelve az értékpapírok nyilvános kibocsátásakor vagy piaci bevezetésekor közzéteendő tájékoztatóról.

²⁹ Lásd a C. mellékletet: Ágazati adminisztratív tehercsökkentési tervek – részletes ismertető. Természetesen a következő Bizottság fog dönteni arról, miként használja fel ezt az előkészítő munkát.

Mindazonáltal vannak még javításra szoruló területek. Néhány tagállam, így például Ausztria, Dánia, Németország, Hollandia, Svédország és az Egyesült Királyság³⁰ egyértelműen élen járnak az adminisztratív terhek csökkentésében. Azonban még e tagállamok között is különbségek mutatkoznak az adminisztratív terhek csökkentésében eddig elért konkrét eredmények terén.

Ezért fontos támogatni a tagállami törekvéseket, hiszen a vállalkozások csak akkor érzékelik mindennapi ügyleteik során a közösségi intézkedésekből származó előnyöket, ha a nemzeti hatóságok teljes mértékben kihasználják az új lehetőségeket annak érdekében, hogy egyes vállalkozásokat felmentsenek bizonyos tájékoztatási kötelezettség alól, vagy ha eltekintenek a túlszabályozástól és csökkentik a kizárólag a nemzeti szabályozásból eredő terheket. A Bizottság kész arra, hogy megossza tapasztalatait a tagállamokkal és segítse őket módszerek kidolgozásában vagy a lehetséges csökkentési intézkedések meghatározásában. A jobb szabályozás általános jelentőségére tekintettel a Bizottság továbbra is szorosan együtt fog működni a tagállamokkal, és a lisszaboni stratégia keretében 2010 után is felügyeli eredményeiket³¹.

5. A CSELEKVÉSI PROGRAM HATÁSKÖRÉRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

Míg e közlemény rámutat arra, hogy eddig már sok eredményt sikerült elérni, a Bizottság úgy véli, ennél többre van lehetőség. 2009 januárjában már további 30 jogi aktussal bővítette ki a programban korábban 42 aktusból álló eredeti listát.

A Bizottság ezenkívül – mind a független érdekképviselőkből álló, magas szintű csoport, mind pedig online konzultáció keretében³² – gondosan megvizsgálta a tagállamok és az érdekelt felek által tett kiegészítő javaslatokat, valamint a vonatkozó *joganyag* átvizsgálása nyomán nyert és 2009. januárjában ismertett eredményeket³³.

E feladatok elvégzésének eredményeként a Bizottság 28 olyan jogi aktust talált, amelyeknél további csökkentési potenciálra lenne lehetőség, és amelyek közül mindegyik vagy némelyikük a következő Bizottság hivatali ideje alatt hasonló célú, új kezdeményezések részét alkothatná. Ezek vagy kibővítenék a jelenlegi 13 kiemelt terület alkalmazási körét, vagy pedig olyan új területekkel egészítenék ki a cselekvési programot, amelyek a polgári jog / kereskedelmi jog, az áruk belső piaca, a K+F támogatási programok és a turizmus területét érintik³⁴. Ezáltal az is biztosítva lenne, hogy az adminisztratív terheket teljes egészében az egyszerűsítést célzó program részeként tekintsék.

³⁰ Lásd az E. mellékletet.

³¹ Ahhoz, hogy az Európai Unióban végbemenő haladásról kifejező képet lehessen kapni (pl. arról, mit tett az EU az uniós jogszabályokból eredő terhek és a pusztán nemzeti eredetűek csökkentése érdekében), és annak érdekében, hogy biztosítsuk, hogy a vállalkozások napi ügyvitelük során érzékeljék ezeket a változásokat, elengedhetetlen, hogy több tagországban kiegészítő nemzeti intézkedéseket vezessenek be és elfogadják az azokhoz kapcsolódó csökkentési intézkedéseket. A jövőben a Bizottság részletes jelentést tehetne az Európai Tanácsnak az egyes tagállamokban elért haladásokról.

³² A Bizottsághoz több mint 800 hozzászólás érkezett. Lásd: http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/online_consultation_hu.htm.

³³ COM(2009) 17.

³⁴ Lásd az F. mellékletet.

6. KÖVETKEZTETÉSEK

A Bizottság határozott erőfeszítéseket tett a cselekvési programban neki jutó feladatok elvégzése érdekében. Az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal, valamint a tagállamokkal és az érdekelt felekkel folytatott konstruktív együttműködésnek köszönhetően a Bizottság jelentős előrelépést tett a 25%-os csökkentési célkitűzés elérése felé. A Bizottság számára különösen az adminisztratív terhekkal foglalkozó, független érdekképviselőkből álló, magas szintű csoport konkrét javaslatai voltak hasznosak. A cselekvési program hatáskörébe már beletartozó 72 jogi aktushoz kapcsolódó javaslatok bekerültek az ágazati csökkentési tervekbe³⁵. De az érdekelt felektől érkezett javaslatok is felbecsülhetetlen értékűnek bizonyultak. E javaslatok kiindulási alapként szolgáltak a cselekvési program esetleges kibővítéséhez, amelyről a következő Bizottság dönt majd³⁶.

A független érdekképviselőkből álló, magas szintű csoport különösen hasznosnak bizonyult a csökkentési intézkedésekre vonatkozó javaslatok megvalósíthatóságának vizsgálatában és az adminisztratív terhek csökkentésére irányuló új ötletek felkutatásában. José Manuel Barroso, a Bizottság elnöke ezért bejelentette, hogy szeretné, ha az új Bizottság meghosszabbítaná mandátumát (amely 2010 augusztusában jár le). A tagállamokban a nyilvánossággal folytatott offline és online konzultáció is hasznosnak mutatkozott.

A Bizottság által beterjesztett intézkedések eddig 38,3 milliárd EUR éves megtakarítást eredményeztek az európai vállalkozásoknak. Az összes adminisztratív teherhez viszonyítva ez 31%-os csökkenést jelentene. Az azonban, hogy ez az előrelépés a vállalkozások által konkrét haszonként is érezhetővé váljék, attól függ, hogy az Európai Parlament és a Tanács mennyire elszánt a döntésre váró intézkedések gyors elfogadásában, és hogy a tagállamok miként döntenek e változtatások végrehajtásáról. A tagállamoknak ezenkívül a közösségi jog nyújtotta eddigi lehetőségeket is teljes mértékben ki kellene aknázniuk az egyes vállalkozástípusokra, például a kkv-kra háruló kötelezettségek leépítése érdekében, és lehetőség szerint tartózkodniuk kellene attól, hogy az EU által megköveteltek túlmutató tájékoztatási kötelezettségeket írjanak elő.

A jobb szabályozás állandó politikai vezetést és elkötelezettséget igényel. Ez folyamatos feladat, és mindenkinek, aki a törvényalkotásban érintett, biztosítania kell, hogy a vállalkozások számára érzékelhetővé váljanak az adminisztratív terhek csökkentésére irányuló program eredményei. Ez az európai integrációnak a közvélemény általi elfogadása szempontjából is fontos. Éppen ezért feltétlenül biztosítani kell, hogy bármely új tájékoztatási kötelezettséget és új adminisztratív terhet a lehető legalacsonyabb szinten tartsunk, miközben továbbra is csökkentjük a meglévő adminisztratív terheket annak érdekében, hogy valamennyi ágazaton belül valós hatást érzünk el.

A Bizottság ezért két fronton is folytatja erőfeszítéseit. Egyrészt azért, hogy proaktív módon felülvizsgálja a meglévő jogszabályokat, ezáltal biztosítván az idejélmúlt kötelezettségek feltárását és az azok eltávolítását célzó javaslatok előterjesztését. Másrészt pedig hatásvizsgálati rendszere révén biztosítani fogja, hogy az új szakpolitikák keretében bevezetett kötelezettségek a legszükségesebbre korlátozódjanak³⁷. Összegezve, a Bizottság rendszeresen ellenőrizni fogja, hogy a jogszabályok meghozták-e a várt eredményt, illetve hogy új terhek keletkeznek-e a törvényhozó szándékával ellentétben. Nagyratörő célokkal,

³⁵ Lásd a 3. szakaszt, valamint a B. és C. mellékletet.

³⁶ Lásd az 4. szakaszt és az F. mellékletet.

³⁷ Lásd: http://ec.europa.eu/governance/impact/index_en.htm

innovatív gondolkodásmóddal és új technológiákkal az Unió előnyt kovácsolhat a könnyített szabályozás révén, fenntartva mindeközben magas szintű szociális, gazdasági és környezetvédelmi normáit.